

ગુલશને બાહાર અફઝા.

ઉર્દૂ

નઈ દરીઆઈ ઇન્દર સભા.

નાલીફ કીયા.

હુસેનમીઆ મુતખલ્લુસે બ “ઝરીફ”.
કદીમ ઇન્દરસભાએ અમાનતસે ઇન્તેખાબ કરકે,

શીઅર.

નાટક લખ ગયે ઝરીફ તગશે નયે નયે;
કીરસે કદીમ લયે યે તમાશે નયે નયે.

મુંખઈ.

સુબોધપ્રકાશ પ્રેરમે છાપા લયે.
ઈ. સ. ૧૮૮૬. સને હીજરી ૧૩૦૩.

કીમ્મત દો આને છે પાઈ.

ખાસ ખબર.

નીચલા ખેતો નામે નતિજાએ અસ્મત, ઉર્ફે રન્ગે
 શહત યાને આર્મેશ માલવશ; અન્નમે સખાયત, ઉર્ફે
 ખાદશાહે ખોદાદોસ્ત; યુવશને બેદાદ, ઉર્ફે શીરી ફરલાદ;
 ખ્યારકા ખુદા યાર, યાને મશહુર અલીયાયા જૌર ચાલીસ
 ચોરોંકા સરદાર; ઈસ્ક નવ બધાર, ઉર્ફે અન્દ્રઅદન મોહીયાર;
 ગુલશને બાદાર અફઝા, ઉર્ફે નઇ દરીઆઈ ઈન્દર સલા
 તેના બનાવનાર મુનશી ઝરીફ પાસેયા વેચાતા લઈ તે
 સંબંધીના તમામ હુકે મેહેતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની
 કુંપનીએ પોતાને સવાધીન રાખ્યા છે વાસ્તે કોઇ છાપસે તે
 તેને કાયદા પ્રમાણે પુછવામાં આવસે.

૫ નાટક સને ૧૮૬૭ કે પચ્ચીસવે કાયદેકે મુતાબીક દાખીલે રજી-
 ષ્ટર હુતા હપે જૌર ઈરકે તમામ હુકુક મેહેતા જમનાદાસ ભગ-
 વાનદાસકી કુંપનીને અપને કબ્જેમે રખાએ હયે, ઇસ લીએ
 ઉન્હોકી ઇમ્મકત સીવા કીરીને છાપના નહી.

ઈશક દુરેરે બેબલા.

ઉઠે

નઈ દરીઆઈ ઇન્દર સખા.

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

દરીયા.

(દીબલાઈ દેના હબશી હબશનકા નાચ તે હુવે, આના શાહગદા
ગુલશામકા ઈરશાદ કરના હબશીકુ વાસ્તે સેજકે.)

ધીલુ—લાવણી.

ગુલશામ—

રાહ—લંગડી રંગત.

સુન અયે હબશી બાત હમારી બરલબે દરીયા પલંગ બીલા,
લાલો જવાહેર-ગોહર યાકુત જડે હોવે બેબલા,
આમ્મરનગરકા શાહગદા હું બહરે તબીઅત લહેરાઈ,
બહેરે તરદદુબ-સમનદર મોતી સદક્ષમે બરલાઈ,
મહેર યાં ખુરશીદ જખી હયે વરલકી મેરે તમનાઈ,
હબાબ આસાં-હઝારોં વાહેં ચશમે તમાશાઈ,
“ઝરીફ” કે અફઝાલસે હાસીલ સયેરે સમનદરકી હયે ફેઝા,
લાલો જવાહેર-ગોહર યાકુત જડે હોવે બેબલા.

(દસ્તખસ્તા હો અર્જ કરના હબશીકા શાહાઝાદેસે
શાહાઝાદા ઇનઆમ દેકે રવાના કરના)

ભચ્ચેરવી—ગજલ.

ખુલખુલે શયેદાને ખોલા—તર્.

ગુલકામ—છશકકો પએદા કીયા જસ રોઝસે પરવરદીગાર;
માહવ હયે સારી ખુદાઈ છશકમે લયેલુન નહાર—ઈશકકો.
ખાકસે ક્યા ક્યા કીયા હયે છશક ચે રંગી નીયાં;
શુન્ચા ગુલ ખરગો સમર નખલો ચમન બાદે બહાર—છશકકો.
ઈશકસે ખાલી ન દેખા, કોઈ શયે હમ અયે ‘ઝરીફ’;
બહેરોબર અરઝો સમાં ઝીરહો હયેવાં મુરગો માર—છશકકો.
(આરામ ફરમાના શાહાઝાદાકા છપરપટ પર પરીકા ઝાડ ફટકર
નીકલના ઔર અપની તારીફકી ગઝલ ગાના.)

(પાના તીસરા દેખો.)

 છશક ફરફે ખેબહા અને ગુલશને બાહાર અફઝા (ઉફે
નઈ ઇન્દર સભા) આ બન્ને ખેલો એકજ છે, માત્ર “સીનરી” માંજ
ફેરફાર છે, પેહેલામાં દરીયાના દેખાવો દેખાડવામાં આવે છે તથા
ખીજમાં જમીન ઉપરના દેખાવો દેખાડવામાં આવે છે, માત્ર બે
ગાયનો દરીઆઈ ઇન્દરસભામાં ઉસ્તાદ “ઝરીફ” હબશી હબશ-
નના વધારેલા છે, તે હમોએ આ ચોપડીમાં દાખલ કરેલા છે, અને
સારપછી પાના ત્રીજથી બધાં ગાયનો “ઝરીફની” તાલીફ કીધેલી
ખન્નરાવાલી તથા ફરેક જતની રાગ રાગણી સાથની નવી ઇન્દર-
સભામાંના છે.

ગુલશને ખાહર અફઝા.

ઉર્દૂ

નંદી ઇન્દર સભા.

તખ્તએ નાટક.

ગુલશમ..... પીસરે ગુલબરશાહ.

ઈન્દર..... શહેનશાહે પરસ્તાન.

સખ્તપરી..... પરયોંકી અફસર વ માઅશુકે ગુલશમ.

પુખરાબપરી

નીલમપરી.... } સભાએ ઇન્દરકી રક્ષાસેં વ મુગનીએ.

લાલપરી..... }

લાલદેવ..... } ફરમાબરદારે રાબ ઇન્દર.

કાલાદેવ..... }

ચોખદાર—ખવાસ—દરબારી—રખયત—વગએરાં.

મુકામ.

અખતરનગર—સંગલદીપ—પરસ્તાન.

ખાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

ખગાઆ.

(દીખલાઈ દેના ખાગખાંકા ફુલ ચુન્તે હુવે, આના શાહાઝાદે

ગુલશમકા ઇરશાદ કરના ખાગખાંકુ વાસતે સેજકે.)

પીલુ—લાવની.

રાહ—લંગડી રંગત.

ગુલ.—ખાંચેશ હયે અબ દીલકો હમારે આજ અયે માલી પુલોંકી,
 રંગીન પલંગપર—ખીછા દે નર્મ ને લી પુલોંકી,
 આપ મેરા ગુલઝારશાહા યૌર કહેતે હયે ગુલઝામ મુજે,
 નઝારએ ગુલ—સીવાયે નહી કંહી આરામ મુજે,
 બહાર ગુલસે ગઘરને ગુલશન બના હયે મેસા આમ મુજે,
 ફઝલે ખુદાસે—મઝરસર હયે યું સુખહો શામ મુજે,
 સરપે તુરરા મોતીકા હયે હાતમે ડાલી પુલોંકી—રંગ પલંગ.
 દીન હયે ગોયા ઇદ મુજે, યૌર રાત ને હયે શબ બરાત હયે,
 સાગરો મીના—મોહીયા ચમનમે સાકીલી સાત હયે,
 હરયેક શીરી દહનકે ગોયા તદખખતબી નખાત હયે,
 શીરા ચમનમે—રહા ઉસ ગુલકા હાતોમે હાત હયે,
 “ઝરીફ” રંગી બંયા નીકાલ તર્જ નીરાલી પુલોંકી—રંગ
 (દસ્તબસ્તા હો અંજ કરના બાગબાંકા શાહઝાદેસે,
 શાહઝાદા ઈનઆમ દેકે રવાના કરના.)

બેહાગ—ગજલ.

ગયેરત ન આઘ તુજકો કુચ યાર.—તર્જ.

ગુલઝામ—સદ શુક આજ દીલપે નેહાયત સુર હયે;
 કોઠા હયે રશક ખુદ તજલીયે તુર હયે—સદ.
 પુર તુર દો જહાં કીયા અલાહને યે ક્યા;
 હર ઝરરા ખીચ દેખો ઉસીકા ઝહુર હયે—સદ.
 વોહ બાદશાહા ઝમીપે કીયા બાદશાહા મુજે;
 અફલાક પુશત ખમ કીયે પરીયાં હુઝુર હયે—સદ.

બાળે ઈરમસે લાલ મહલબી ચે કમ નહી;
વેા જાને જીરકે તાંહી લલા અકલો શહર હયે—સદ.
આંખે ખુમાર નીન્દસે હયે મસ્ત અયે “ઝરીફ;”
કોઠેખે જાકે અખ મુજેહ સોના ઝરર હયે—સદ.

(આરામ ફરમાતા શાહઝાદેકા છપર ઘટપર આના પરીકા
તખ્તપર બેઠકર સચેર કરતે હુવે બાગમે ઝૌર અપની
તારીફકી ગઝલ ગાના.)

અજબ સનમકી અદાયે દેખી હુવા હયે—તર્જ.

સ.—ખુદાકી કુદરત ન ક્યું અયાં હો હયે સખ્ઝ જોડા બદન ગુલાબી,
નીસાર ક્યું કર ન હોવે મુજપર જહાંકે સારે ચમન ગુલાબી;
પરી હું મંએ સખ્ઝ નામ મેરા જો લેવે સોસન અગર ચમનમે,
અજબ નહી હયે કે ગુલસા હોવે શયુક્તા ગુન્યે દહન ગુલાબી;
હયે રંગ રૂપસે ગુલોંકુ રંગત હયે સખ્ઝ જોડેસે બર્ષ તાઝે,
ગલેમે ગર હાર પેહેનો ગુલકા બને ગુલે નસ્તરન ગુલાબી;
હયે ગુલસે રૂપે ચે ઝુલ્ફ બીબરે તો અર્કકી જા ગુલાબ ટપકે,
કે મીસ્લે ગુન્યા હો નાફા જીરમેસે નીકલે મીસ્કે ખુતન ગુલાબી;
ચે વસ્ફ ગુલર “ઝરીફકે” તબાઅકુ ગુલીસ્તાં બના દીયા હયે,
ઉરસે મઝમુકુ પેહેનાયા “ઝરીફ” ચે પેહેરન ગુલાબી.

(સખ્ઝપરીકી નઝર પડતા શાહઝાદેપર.)

ભઝેરવી—કુમરી.

હોરી બામનકી—તર્જ.

સખ્ઝપરી—ઈશક ધનસાંસે આગ બદનમે હમારે લગી;
ખંજરે અબર દીલપે ચલી હુર પરીબી કીનારે લગી—ઈ.
“ઝરીફ” હયે ચે ઝમી શયુક્તા પસંદ ક્યા ચે તુમારે લગી—ઈ.

(શાહઝાદેકે નઝદીક જાકે)

જીલા પીલુ—ગજલ.

હુરોંકે હોશ ઉડતે હયે—તર્જ.

સખઝપરી—સોતા હયે નીંદમે યે અજબ નઉ જવાની હયે,
દેખી જહાંમે કોઈ નહી ઇસ્કા સાની હયે;
હસરત હયે દીલમે જાતી હું લેકોન “ઝરીફ” મન,
દીલદારકુ મંઝે દેકે યે છલા નશાની હયે.
(છલા પીનાહકે, ઉસ્કે શીરાકમે ગાના.)

ગુલુદ્દ પુર પેચમે દીલ અયેસા ગીરફતાર—તર્જ.

સખઝપરી—ઝ્યા કરં કોઇબી તદખીર નબન આતી હયે,
ગર મંઝે હુશીયાર કરં નીંદ તેરી જાતી હયે;
રખ હયે ગુલ ગુંચા દહન કદ હયે સરો નરગીસ ચસ્મ,
ઝુલ્ફ સુમ્મુલ હયે મગર મારસે બલ ખાતી હયે;
લે લઉ બોસેબી બલાંઝેબી તસદુખ હો કર;
પર મુજેહ શર્મ હયા રોકકે સમજાતી હયે;
વસ્લકે વાસ્તે તદખીર ચેહી સુજ હયે;
દેખુ તકદીરને શીર ઝ્યા મુજેહ દીલખાતી હયે;
બેજકર દેવ સીયા ધરમે મંગા લઈ ઇસ્કો,
દીલે દીવાનેકુ ઇસ તરાહ યે લહેસાતી હયે;
છલા દે જાતી હું મંઝે ઇસ્કુ નશાની અયે “ઝરીફ.”
દીલ હયે બેચબેન મગર જાનબી ગબરાતી હયે.
(જાના સખઝપરીકા શાહઝાદેકુ છલા પહેનાકે વ હાથોંકુ બોસા દેકર.)

બાબ પહેલા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

(વાસ્તે એરકે આના રાજ ઇન્દરકા ઐર અદા કરના હમ્દે ખુદા)

પહાડી ઝીંઝોટી—બંજરા.

હુઈ સુખહો નીકલ ગયા તારા—તર્જ.

ઈન્દર—શીરકતસે બારે તઆલા, તુ પાક હયે જલ્લો જલાલા;
કઅે તરાહકી પઅેદા આલમ.જીત દેવ મલક બની આદમજી
કયા હુસ્ન પરીકા દુઆલા—તુ પાક.
તુ કીયા ઝમીકો ગુલશન, તારોસે ફલકકુ રોશનજી;
દીયા શમ્સો કમરકુ ઉગલા—તુ પાક.
કર બાકસે ગુલકુ પઅેદા, બુલબુલકુ કીયા શીર શયેદાજી;
કુમરીકુ તોક હયે દાલા—તુ પાક.
ઐર કાફમે મુજકુ ખુદાયા, પરીયોંકા શાહા બનાયાજી;
આરામો અઅેનસે પાલા—તુ પાક.
હંઅે કનીઝ કૌમે પરીયાં, જીત દેવ હંઅે ઝેરે ફરમાંજી;
કીયા મરતલા મેરા આલા—તુ પાક.
તેરી નેહા નહી કુદરત હયે, હર શયસે અયાં સનઅત હયેજી;
પથ્થરસે આગ નીકાલા—તુ પાક.
કયા મોર વ હુશો પરીન્દે, સબ તેરે હંઅે ખાલેક બન્દેજી;
કુલ જહાંકા પાલને વાલા—તુ પાક.
શાહોં પર લાવે તબાહી, બખ્શે હયે ગદાકુ શાહીજી;
આતશકુ અમન કર દાલા—તુ પાક.

દી “ઝરીફકુ” ગોયાર્હ, તા કરે સખુન આરાઈજી;
કીયા તઝોર “ઝરીફ” નીરાલા—તુ પાક.
(બાઅદ તારીફ કરના ખુદકી)

પોલુ—અખીયાત.

રાખ હું મંઝે કોમકા ઐર ઈન્દર મેરા નામ.
ખીન પરીયોંકે દીદકે નહી મુજેહ આરામ;
સુનોરે મેરે દેવરે દીલકો નહી કરાર,
(હાજેર હોના લાલદેવ ઐર કાલેદેવકા રૂબરૂ રાખકે
મોઅદબ ખડે રહેના.)

જલદી મેરે વાસ્તે સલા કરો તૈયાર;
તખ્ત ખીલાવો જગમગા જલદીસે ઇસ્માન,
મુજકુ શય લર બઝોડના મહરીલકે દરમ્યાન.

બાબ પહેલા—પરદા તોસરા.

દગ્ધાર.

(દીખલાઈ દેના દરખારીયોંકા મંઝે દેવો ચોખદારોંકા
ઈન્દરકી આમદ ગાતે હુવે.)

ઝીંઝોટી—ગજલ.

કરકે તન્હા મુજેહ અયે દોસ્તો—તર્જ.

સલામે દોસ્તો ઇન્દરકી આમદ આમદ હયે;
પરી જમાલોંકે અફસરકી આમદ આમદ હયે—સલામે.

ખુશીસે રહે રહે લાઝીમ હયે સુરતે ખુલખુલ;
અબ ઇસ ચમનમે ગુસેતરકી આમદ આમદ હયે—સભામે
ફરોગે હુસ્નસે આંખોકો અબ કરો રોશન;
ઝમીપે મહેરે મુન્વરકી આમદ આમદ હયે—સભામે.

(આના ઇન્દરકા લીખાસે ઝરરીન પહેને હુવે ઐર

બએઠના તખ્તપર, સર ઝુકાના દરબારીયોંકા

બરાએ તસલીમ આમદ ઇન્દરકા ગાના.)

મેરા સંગલદીપમે મુલકોં મુલકોં રાજ,

જ મેરા હયે ચાહતા કે જલસા દેખું આજ;

લાવો પરીયોંકો મેરી જલદી જા કર હાં,

બારી બારી આન કર મુજરા કરે યહાં.

(જના કાસેદેવકા ઐર બેઆના પુખરાજપ-

રીકુ ઐર ગાના પુખરાજપરીકા.)

જલા પીલુ—ગજલ.

પુખરાજપરી—ગાતી હું મંએ ઐર નાય સદા કામ હએ મેરા;

આફ્રાકમે પુખરાજપરી નામ હએ મેરા—ગાતી.

ફંદેસે મેરે કોઇ નીલકને નહી પાતા;

ઈસ ગુલશને આલમમે બીછા દામ હએ મેરા—ગાતી.

મંએ લાખકી દો લાખકી પરવા નહી રખતી;

કાફંકા ખજના અજી ઈનઆમ હએ મેરા—ગાતી.

કહેતે હંએ જહાંમે જીસે ઈનસાં ગુલો સુખ્મુલ;

વો રૂખ હએ વો ગેસુએ સીયાલ ફાંમ હએ મેરા—ગાતી

બદ મરત મુજેલ દેખકે હોતી હએ ખુદાઈ;

માઅમુર મંએ હુસ્નસે કયા જામ હએ મેરા—ગાતી.

ઉસ્તાદકુ દેતી હું દવાંચે દીલો જાંસે;
 યે કામ જહાંમે સહરૌ શામ હયે મેરા—ગાતી.
 (તઆરીફ કરના ઇન્દરને પુષ્પશબ્દપરીકી
 ઔર દરખ્વાસ્ત કરના નીલમપરીકી.)

પરજ કાલીંગડા—કુમરી.

ઈન્દર—ખુબ રીઝાયા નાચકે ગાકે, પહેલુમે મેરે બચેઠ તુ આકે—ખુ.
 ખુશ હુઘ તુજસે મહશીલ સારી, અબ હયે નીલમ પરીકીબારી.
 (જાના કાલેદેવકા ઔર લાના નીલમપરીકા.)

જીલા પીલુ—ગજલ.

નીલમપરી—હુરોંકે હોંશ ઉડતી હયે ઉડનેકી શાનપર;
 નીલમપરી હયે નામ મેરા આસમાનપર—હુરોંકે.
 અલ્લાહકે કરમસે જમાનેમે હયે ઉરજ;
 ઝુકતા હયે સર ફલકકા મેરે આસ્તાનપર—હુરોંકે.
 ઇનસાંકી ક્યા હયે અસ્લકે પુતલા હયે ખાકકા;
 જીન ખેલ જાતે હયે મેરી ઉલકતમેં જાનપર—હુરોંકે.
 નીલમકા ચુમચાટકે આંખોપે રખતે હયે;
 શોહરા હયે મેરા જૈહરીયોંકી દુકાનપર—હુરોંકે.
 ઉડતે નહી હયે મેરી નજકતપે કીસકે હોશ;
 રખતે હયે પુલ લાથ ચુલીસતાંમે કાનપર—હુરોંકે.
 ઉસ્તાદને ઝમીપર ખુલાકે દીયા હયે નામ;
 કયું કર રહે ન મેરા દમાગ આસ્માનપર—હુરોંકે.
 (તઆરીફ કરના ઇન્દરને નીલમ પરીકી ઔર દરખ્વા-
 સ્ત કરના લાલપરીકી.)

જીલા—કુમરી.

ઇન્દર—દીખા ચુકી તુ કરતય સારે, પહેલુમે અબ બએઠ હમારે—દી.
કીયા સભામે તુને નામ. અબ હયે લાલપરીકા કામ—દીખા.
(જાના કાલેકેવકા ઔર લાના લાલપરીકુ.)

જીલા—ગજલ.

લાલપરી—ઇનસાંકા કામ હુસ્નપે મેરે તમામ હએ;
જોડા હએ સુખ લાલપરી મેરા નામ હએ—ઇનસાંકા.
યાકુત જર ખરીદ હએ સરકારકા મેરે;
નોકર અકીક લાલ બદખશાં ગુલામ હએ—ઇનસાંકા.
આશકકુ કલં કરતી હું અબરકી તેગસે;
દીન રાત મુજકો ખુન બહાનેસે કામ હએ—ઇનસાંકા.
પોશાક મેરી સુખ હએ મુખડા હએ ચાંદસા;
દેખો શક્રમે રાતકો માહે તમામ હએ—ઇનસાંકા.
સોખીપે મેરે હોતે હએ મુરગે ચમન હલાલ;
હર ગુલકો જીસ્ત બાગે જહાંમે હરામ હએ—ઇનસાંકા.
ઉસ્તાદ અન્જમનમે રહે સુખ ર મુદામ;
અલાહસે દુવાંએ મેરી સુખહો શામ હએ—ઇનસાંકા
(તાઅરીફ કરના ઇન્દરને લાલપરીકી ઔર દરખવાસ્તા
કરના સખ્જપરીકી.)

પીલુ—કુમરી.

ઇન્દર—કાઠી રાત મજેહમે સારી, બએઠ મેરે પહેલુમે પ્યારી—કા.
બહોત લડાઇ તુને જાન, અબ હએ સખ્જપરીકા ધ્યાન—કા.
(જાના કાલેદેવકા ઔર લેઆના સખ્જપરીકુ.)

જીલા—ગજલ.

સખજપરી—માયમુર હું શોખીસે શરારતસે ભરી હું;
 ધાની મેરી પોશાક હયે મંએ સખજપરી હું—માયમુર.
 ક્યા અસ્ત હયે સખજેકી મેરી હુસ્નકે આગે;
 શીશેજસે ખુશ રંગ ઝમરફસે ખરી હું—માયમુર.
 લે લેતી હું દીલ આંખ ફરીસ્તોંસે મીલાકર;
 ઇનસાં હયે બલા ક્યા મેંનહી જનસે ડરી હું—માયમુર.
 શોઅલા હયે ભભુકા હયે ગજળ હયે મેરા ગુસ્સા;
 જલજળએ પરીબદ જતે મે ગર્મ જરી હું—માયમુર.
 જીન્દા ન રખેગા મુજેહ સુન લેગા જતે રાગ;
 શેહઝાદાએ ગુલશંમકી સુરતપે મરી હું—માયમુર.
 વો શમઅ મંએ પરવાના હું વો સર્વ મંએ કુમરી;
 વો ગુલ હયે જહાંમે મંએ નરીમે સહરી હું—માયમુર.
 ઉસ્તાદકે દમસે ચમતે હુસ્ન હયે આખાદ,
 મંએ વાસ્તે તાઉસકે દાગે જીગરી હું—માયમુર.

(આરામ કરના ઇન્દરકા ઐર દેખના સખજપરીને
 નજદીક જાકે આઅદ કહેના ઇસ તરહસે.)

જીલા—પીલુ.

રાજજી તો સો ગયે દીઆ ન કુછ ઈનઆમ;
 જાતી હું મંએ બાગમે યહાં મેરા ક્યા કામ.
 (જાના સખજપરીને કાલેદેવકો બોલાકર.)

બાબ પહેલા.—પરદા ચૌથા.

રાસતા.

(આના સખ્જપરીકા કાલેદેવકો લીએ હુવે.)

હાલા—પીલુ.

સખ્જપરી—સુનરે કાલે દેવરે તુ મેરી એક બાત;
આતીથી રાજકે ઘર મંએ આગકી રાત.
શહેનશા એક બાંમપર સોતાયા નાદાત;
નેબન કિસકા દેખકર નીકલી મેરી જાન.
ઉતરી અપને તપ્તસે તીર કલેજે ખાએ;
સોતાયા એ બેખબર હાથ પાઠી ફેંચલાએ.
સુરત ઉરકી દેખકર દીલસે ગયા કરાર,
મુંદપર મુંદ મંએને રખાકીયા ખુબસા પ્યાર.
દીલ મેરા લગતા નહી મહરીલકે દરમ્યાન;
કાલેબ મેરા હએ યહાં વહાં હએ મેરી જાન.
ઉસકુ ગર તુ લાવે ઉઠાકર જલદી યાર;
લોંડી મંએ હો જાગીતી તેરી બે તકરાર.
(પતા પુછના કાલેદેવને સખ્જપરીસે.)

મજકુર—તર્જ.

કાલાદેવ—ઘરમે રાજકે હએ તુ સબ પરીયોંકી સરદાર;
તુજસે કર સકતા નહી હરગેજ મંએ ઇનકાર.
તેરી ખાતેર હએ મુજેહ સબસે યહાં સીવા;
પતા બતા માઅશુકકા લાવું અબી ઉઠા.
(પતા બતાના સખ્જપરીને દેવકો.)

મજકુર—તર્જ.

સખ્જપરી—જ તુ સંગલદીપસે અખતરનગરમે હાં;
 સોતા હએ એક માહેર લાલ મહેલપર વહાં.
 છલા મંએ દે આઘ હું અપના ઉસે નીશાંન;
 સખ્જનગુંકી આખસે તુ ઉસકુ પએછાંન.
 (જના કાલેદેવકા શાહજાદેકો લાનેકે વાસ્તે ઐર
 સખ્જપરીકા જના આગમે.)

બાબ પહેલા—પરદા પાંચવા.

બગીચા.

(લે આના કાલેદેવકા શાહજાદેકુ પલંગપર સોતે હુવે
 ઐર કહેના સખ્જપરીસે.)

ખમાંચ.

કાલાદેવ—લાયા શાહજાદેકો મંએ જાકે હીંદુસ્તાન,
 તુ અપને માઅશુકકો સખ્જપરી પએછાન.
 (જના કાલેદેવકા ઐર કહેના સખ્જપરીકા ખુશ હોકર.)

મજકુર—તર્જ.

સખ્જપરી—ચેહી શાહજાદા મેરા ચેહી હએ મેરી જાન,
 વે મેરા દીલદાર હએ મંએ ઇસપર કુરઆન.
 (શાહજાદાકા શાંના પકડકર હીલાના.)
 સોતે હો ક્યા બેખબર છોડ કે તુમ ધરબાર,
 આંખે ખોસો લાડલે નીન્દસે હો હુંશીયાર.

(છુપળતા સખ્ખપરીકા શાહજાદેકો જગાકર ઔર ઉઠના શાહજાદેકા ધલરાકર કહેના આલમે હયેરતમેં પલંગપર બઝેઠે હુવે.

મજકુર—તર્જ.

ગુલશંમ—કોઠા મેરા ક્યા હુવા છુટા કીધર મકાં,
સોતાયા મંએ કીસ જગે આયા હાયે કહાં.
ના ઔ મેરે લોગ હએ ના ઔ મેરી જા,
ખ્યાબ મંએ હું દેખતા કે જાગ રહા હું યા.

(ઉતરના શાહજાદેકા પલંગસે ઔર કહેના આલમે ઇઝતેરારમે.)

ભયેરવી—ગજલ.

ગુલશંમ—ધરસે યહાં કૌન ખુદાકે લીયે લાયા મુજકો;
કીસ સીતમગારને સોતેસે જગાયા મુજકો.
હકને ક્યા ખ્યાબે પરેશાંન દીખાયા મુજકો;
નજર આતા નહી અપના ન પરાયા મુજકો.
તીન્દસે આંખ કીસીકી ન ખુલી કોઠે પર;
ઉઠકે મુજકે ન ચુંગલસે છુડાયા મુજકો.
હએફ્ર સદ હએફ્ર કીસીને ન ખબર લી મેરી;
ક્યા અઝીઝને મેરે દીલસે ભુલાયા મુજકો.
તાદમે મર્ગ અખ ઉમ્મીદ રેહાઈકી નહી;
કીસ બલામેં મેરે અલાહ ફસાયા મુજકો.
મુફ્લેસીકી કોઈ તદખીર ખતાદો ઉસ્તાદ;
હયે બહોત ગરદીશે કીસ્મતને સતાયા મુજકો.

(મુતહૈયુર હોના શાહજાદેકા.)

બાબ પહેલા—પરદા છૂટા.

મહેલ.

(શાહનહેકા ચાતરફ દેખકર કહેના.)

બેહાગ—કુમરી.

ગુલશામ—મુજે કૌન ઘરસે લાયા યહાં;
 બતાવો યે કીસકા હયેગા મકાં—મુજે.
 સબ બીછડે કોઈ સંગ ન સાથી;
 અઝીઝેકો અપને મંઝે પાવું કહાં—મુજે
 દીલકા કીરકે હાલ સુનાઈ;
 સરપર મેરે બાપ ન માં—મુજે.
 ઘરખતેકી આસ નહી હયે;
 પડી કીસ મુસીબતમે મેરી નાં—મુજે.
 ફસ ગયે હમ ઝાલીમકે ફદે;
 કોઈ ઉસ્તાદસે કહીયોરે હાં—મુજે.

(આના સખ્ખપરીકા નાઝ કરતે હુવે ગુલશામકે તરફ ઐર
 તાઅજુબ કરના ગુલશામકા ઉસે દેખકર.)

જલા—પીલુ.

સખ્ખપરી—દેખો તુમ મેરી તરફ ઘરકા મત લો નામ;
 લૌંડી મુજકે જનકર કરો યહાં આરામ.
 જો હોના યા સો હુવા જાનેદો બસ ખચેર;
 અલો શીરો ખાવ પીવો કરો બાગકી સચેર.
 બતલાવો અબ હસ્થો નસબ ઐર તુમ અપના નામ;
 રહેતે હો કીસ કાંમમે હયેગા કહાં મુકામ.

મુલકાંમ—ખીલવતમે મંએ રહેતા હું અયેશ હએ મેરા કામ;
શાહાનદા હું હીંદકા નામ મેરા ગુતકાંમ.
તુ ઔરત કીસ કોમકી અપના નામ બા;
દોનો શાનોપર તેરે નીકલા હયે યે કયા.

સખ્જપરી—કોમકી હુંગી મંએ પરી સમજ ન તુ હયેવાન;
એ દોનો પર હયે મેરે અયે મુરખ નાદાન.
રહેતી હું મંએ કાફમે સખ્જપરી હયે નામ;
રાજ ઇન્દરકે વહાં નાય મેરા હયે કામ.

મુલકાંમ—જલદી એ બતલા મુજે દીતકો હયે વસવાસ;
મેરા આના કીસ તરક હુવા હયે તેરે પાસ.

સખ્જપરી—તુજપર મંએ આશક હુઇ ચલતે ચલતે રાહ;
ઉકા મંગાયા યહાં તુજે બેજકે દેવ સીઆહ.
(ધભરાના ગુતકાંમકા દેવકા નામ સુનકર
ઔર મનાના સખ્જપરીકા ઉસકો.)

ભએરવી—મસનવી.

સખ્જપરી—સરપે આંખોપે કલેજેપે ખીઠાવું તુજકો;
આ મેરે પાસ ગલેસે મંએ લગાવું તુજકો.
દીલોજાસે મુજેહ ભાતી હયે અદાએ તેરી;
પાસ લા આંદસા મુંહ લુ મંએ બલંએ તેરી.
લેટ પહેલુમે મેરે ધરકુ મંએ આબાદ કરે;
તુજકો લીપટાકે ગલે વસ્લસે દીત શાદ કરે.

મુલકાંમ—વસ્લકી તેરી કસમ ધરમે હયે ખાના મુજકો;
ન ખબરદાર અબી હાથ લગાના મુજકો.

મુજકો નાદાંત સમજ દુર હો દાના હું મંએ;
 કોમકી તુ જો પરી હયે તો સેયાના હું મંએ.
 ખેસ્વા તુજસી ઝમાંતેમે ન હોગી જન્હાર;
 આપ બદનામ હુઇ મુજસે છુડાયા ધરબાર.
 બેજકર દેવ મુજે ખીંચ બુલાયા તુને;
 આદમી જાદુકુ ફદેમે ફસાયા તુને

સમજ પરી—ઝીંદગીકા હએ મળ અયેસી મુલાકાતોમે;
 ચૌચલે મુજસે બધારો ન જરા બાતોમે.
 શુક અલાહકા કર લડ ગઇ કીરમત તેરી;
 મક બચક મુજસી પરીકાંહુઇ ઉલફત તેરી.
 તુજકો દીવાને નહી શર્મ જરી આતી હએ;
 ખ્યાબમેલી કંહી ઈતસાંકે પરી આતી હએ.
 દેખ પયતાઓગા મેરા જો બુરા દીલ હોગા;
 વરલ તુજકુ ન પરીકા કબી હારીલ હોગા.

મુલકાંમ—ધરકે છુટનેકા હએ ગમ આહો ફોંગા કરતા હું;
 વરલકા વાયેદા ઇશ શર્તેસે હાં કરતા હું.
 સુની ઇન્દરકી સભા મંએને કહાંતીમે હએ;
 ઉરકા અરમાન તુજે જોશે જવાંતીમે હએ.
 ઔર જલસોકાતો હાં હીંદમેંબી સરયા હએ;
 નાય પરીયોંકા ફલી મંએને નહી દેખા હએ.
 સાથ અપને મુજે લે ચલકે વોજલસા દીખલા;
 રાગ ઇન્દરકે અખાડેકા તમાંશા દીખલા.
 સયેર મંએતેરે સખબ વાંકી જો ચેક બારકર;
 છુટેજી શીર ન કબી વરલકા ઈનકાર કર.

ઉમ્રભર પાસસે તેરે ન કબી જાઈ મંએ;

જો કહે તુ ઉસે આખોસે બળ લાઈ મંએ.

સખજપરી—અયેરી બાતોકાં ઝબાંપર નહી લાના અછા;
જન આફતમે નહી મુફત ફંસાના અછા.
દેતા ઇન્દરકે અખાઉપે અબસ જન હયે તુ;
સખ બેઅકલ હએ દીવાના હએ નાદાન હયે તુ.
અયેરી જ સએરકો ઇનસાન નહી ચલતે હએ;
વહાં મેરી જન પરીજાદકેપર જલતે હએ.
આફતઆ જાએગી તુજપર અરે એકઆનકે ખીચ;
આદમી જાદકાં કયા કામ પરસ્તાનકે ખીચ.
કોઈ રાજકુ ખબર જાકે લગા દેવેગા;
ફૂંક દેગા વો મુજે તુજકુ જલા દેવેગા.
ન જલાએગા તો આફતમે ફસાએગા તુજે;
કએદ કરકે વો કુવે ખુબ ઝુકાએગા તુજે.

મુલકાંમ—મંએ ન માતુંગા ન માતુંગા કબી બાત તેરી;
કામ કીસ રોજકે આવેગી મુલાકાત તેરી.
બાતજો અસ્લથી મંએ અકલસે પયેછાન ગયા;
બાએસ ઇનકારકા જાની મેરા દીલ જન ગયા.
તુ કીસી દેવકી ખીજમતમે વહાં જાતી હએ;
ઇસલીએ મુજકો સભામે નહી લે જાતી હએ.

સખજપરી—બાત હરગેજ યે ઝબાંસે ન નીકાલો સાહેબ;
હોશમે આવો જરા મુંહકુ સંભાલો સાહેબ.
દેવસે મુજકુ ખુરા કામ જો કરના હોતા;
આદમી જાદપે કીસ વાસ્તે મરના હોતા.

ਮਾਂਝੇ ਪਰੀ ਹੋਏ ਐਸੇਏ ਫੇਦਾ ਜਾਨ ਕਰੇ;
ਐਡੀ ਥੋਡੀਥੇ ਮੁਥੇ ਫੇਵਕੁ ਕੁਰਾਨਾ ਕਰੇ.

ਮੁਲਖਾਂਮ—ਦੀਲ ਹਰਥੇਕ ਸਾਧਸਾਧਾ ਫੇਦੇਏ ਫੇਸਾਤੀ ਫਥੇ ਤੁ;
ਅਝੇ ਪਰੀ ਲੁੰ ਮੁਝੇ ਯਾਨਾਂਏ ਉਠਾਤੀ ਫਥੇ ਤੁ.
ਸੁਝੁਛਾ ਹੋਤੀ ਫਥੇ ਮੇਰੀ ਜਨਨ ਫੋਧ ਆਨਕੇ ਘੀਥ;
ਲਐਰਵੀ ਥਲਕੇ ਸੁਨਾ ਮੁਝੁ ਪਰਸਤਾਨਕੇ ਘੀਥ.
ਧਛਾਂ ਨ ਲੇ ਜਾਏਗੀਏ ਉਸ ਗੁਜਰ ਜਾਵੁੰਗਾ;
ਆਪ ਮਾਂਝੇ ਅਪਨਾ ਗਲਾ ਕਾਟਕੇ ਮਰ ਜਾਵੁੰਗਾ.

(ਮੁਲਖਾਂਮਕਾ ਅੰਗਰ ਨੀਕਾਲਕਰ ਘੁਫਕਾ ਗਲਾ ਕਾਟਨੇ ਆਛਨਾ, ਧੀਨ
ਕੇਨਾ ਸਾਧਸਾਧੀਏ ਉਸਕੇ ਫਾਥਸੇ ਅੰਗਰਕੁ ਐਸੇ ਫੇਂਕਦੇਨਾ
ਅਧੀਨਪਰ.)

ਸਾਧਸਾਧੀ—ਮੁਫਤਕੀ ਧਾਰ ਅਰਾਧ ਅਪਨੀ ਜਵਾਂਨੀ ਤੁਨੇ;
ਫਾਝੇ ਅਫਸੋਸ ਮੇਰੀ ਯਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ਤੁਨੇ.
ਅਧ ਮੀਥੇਗਾ ਨ ਅਝੀਝੇਸੇ ਨ ਮਾ ਯਾਪਸੇ ਤੁ;
ਸੇਰਕੇ ਮੁੰਦਮੇ ਮੇਰੀ ਜਨਨ ਥਲਾ ਆਪਸੇ ਤੁ.
ਧਕ ਗਝੇ ਹੋਟ ਫਲਾਂਤਕ ਅਰੇ ਸਮਜਾਵੁੰ ਮਾਂਝੇ;
ਥਲ ਅਯਾਧਾ ਤੁਝੇ ਚੰਦਰਕਾ ਦੀਆਲਾਵੁੰ ਮਾਂਝੇ.

(ਜਨਾ ਮੁਲਖਾਂਮੋ ਸਾਧਸਾਧੀਕਾ ਫਾਥ ਧਕੇ ਫੁਵੇ ਥੋਡੀ ਦੂਰ ਤਕ.)

ਭਲਾ—ਪੀਲੁ.

ਮੁਲਖਾਂਮ—ਫੀਸ ਤਰਫ ਥਲਨੇਏ ਤੈਧਾਰ ਮੇਰੀ ਜਨਨ ਲੁੰ ਮਾਂਝੇ;
ਤੁ ਪਰੀਯਾਫ ਫਝੇ ਥਾਥਾਕ ਐਸੇ ਧਨਸਾਨ ਲੁੰ ਮਾਂਝੇ.
ਉਠਕੇ ਤੁ ਜਾਏਗੀ ਐਕ ਪਲਮੇ ਪਰਸਤਾਨਕੇ ਘੀਥ;
ਫਾਥਫਝੇਥਾਕੇ ਮੇਂ ਫੇਛੇ ਜਾਏਗਾ ਅਰਮਾਨਕੇ ਘੀਥ.

કોઇ ઉડ ચલનેકી તદખીર બતાદે મુજકો;
 પર ફિરી દેવકે તુ નૌચકે લાદે મુજકે.
સખ્જપરી—બહેકી બાતે ન કરો હોશમે આવો જની;
 ન પરીગદકુ બેપરકે ઉડાવો જની.
 (તાલી બજના સખ્જપરીકા ઔર નમુદ હોના હવાઈ તખ્ત.)
 થામલો પાયા મેરે તખ્તકા અગ્ન હાથસે તુમ;
 છુટ જના ન કહીં રાહમે પર સાયસે તુમ.
 મુજસે વાં ચલકે કોઇ બાત ન કહેના સાહેબ
 પીછે પીછે મેરે તુમ નાચમે રહેના સાહેબ.
 ગાકે ઔર નાચકે ખુત સબકુ બનાદુંગી મંચે;
 તુજકો લેખકે દરખોંમે છુપાદુંગી મંચે.
 કીસી આદતમે એકાએક અગર આના જની;
 યાદ રખના કે મુજેહ સુલ ન જના જની.
 (બચેઠના સખ્જપરી ઉપર તખ્તકે પચેર પકડકર ગુલશંમકા
 લટક જના તખ્તકા ઉપર.)

બાબ દુસરા—પરદા પહેલા.

દરબાર.

(નજર આના મંદરકા તખ્તપર બચેઠે હુવે મચે દરબારીયોંકે
 આના સખ્જપરીકા ગુલશંમકો લીચે હુવે ઔર
 પોશીઝ કરના એક બાગુપર.)

છંદ.

સખ્જપરી—સભામેં બુલવા કર મુજે આપ કીયા આરામ;
 આઇ હું મંચે શીર યહાં કરને અપના કામ.

કરને અપના કામ યહાં શીર હું મંએ આઈ;
 હુમરી છંદ ગજલકી જીમે ધુન હએ સમાઈ.
 સમા બંધેગા આજ જો મંએ જી ખોલકે ગામ;
 કહેંગે સબ ઉસ્તાદને ક્યા ક્યા ચીજ બનાઈ.

પરજ—હુમરી.

મેરી અખીયા ફરકત લાગી;
 કહાં ગયો યાર કીધર ગઈ સખીયાં—અખીયાં.
 નએનનમે દીલદાર બસત હએ;
 એ અખીયાં અલમાસ પરખીયાં—અખીયાં.
 દેહ કુકત હએ જીયા તરપત હએ;
 પ્રીત લગાકે મજહ હમ ચખીયાં—અખીયાં.
 બલબલ જાજી મંએ ઉસ્તાદ કે;
 બીચ સભાકે મેરી પત રખીઆં—અખીયાં.

(આના લાલદેવકા શોઅએ ૩ સામને ઇન્દરકે શીકાવત
 કરના ગુલશાંમકે આનોકી.)

મસનવી.

લાલદેવ—મહારાજકો હક રએ શાદ કામ;
 નઈ આજ હયે અર્જ કરતા ગુલામ.
 મંએ ખાતાયા ઇસ દમ ચમનકી હવા;
 હકીકત આ દેખી કે હોશ ઉડ ગયા.
 શજર હએ પુરાના જો શમશાદકા;
 ગુઝર હએ વહાં આદમીમદકા.

નહી કરતી અરલા મેરી અકલ કામ;
વો ઇનસાન હાએ યાકે માહેતમામ.
ઉસે કોન લાયા યહાં અપને સાથ;
ઇસી શીકમે કળસે મલતા હું હાથ.

(મુખાતીય હોના ઇન્દરકા તરફ દરબાદીયોંકે સખ્નપરીઝ
કહેના લાલદેવસે આગમે યાસમે.)

અહુન્સ—મસનવી.

સખ્નપરી—નકર લાલદેવ ઇસતરહકે કલામ;
અરે બે મુરબ્બત જગાં અપની ધામ.
ખુદાકે ગળ્ગસે જરા દીઝમે કાંપ;
ચુગલખોરકે મુંહકુ ઉસતેં હાંએ સાંપ.
પરીકી તરફ દેખ આદમક ન બન;
ખુરઘસે બાજઆ બ કોલે હસન.
કીસીકી બદી તુ ન કર અયેબ હાએ;
કે ઉસકા ખુદા આમે મુલ ગયેબ હાએ.
દીઝે આશક ઇસ બાતસે હીલ ગયા;
તુજે હાથે કમબખ્ત કયા મીલ ગયા.
(પુછના ઇન્દરકા ગળ્ગમે આકે લાલદેવસે.)

મજકુર—તર્જ.

ઈન્દર—અરે દેવ તુ હાએ એ કયા બક રંહા;
મેરે બાગમે કામ ઇનસાંકા કયા.
હુવા કીસ તરેહ યાં બશરકા ગુજર;
પરીન્દાં કે દહશતસે જાતે હાએ પર.

ਕਦਮ ਰਖ ਸਕੇ ਭੁਨਕੀ ਤਿਆ ਭਨ ਹਯੋ;
 ਫ਼ਰੀਸ਼ਤੋਂ ਦੀ ਧਰਮਾਂ ਅਕਲ ਹਯੋਰਾਨ ਹਯੋ.
 ਫ਼ਰੀਸ਼ਤੀ ਦੇਵਸੇ ਆਸ਼ਨਾਠ ਨ ਹੋ;
 ਪਰੀ ਫ਼ਾਇਲ ਸਾਥ ਉਸਕੋ ਲਾਭ ਨ ਹੋ.
 ਉਸੇ ਭੀਯ ਲਾ ਪਾਸ ਮੇਰੇ ਸ਼ੀਤਾਯ;
 ਕੇ ਗੁਰਸੇਸੇ ਹਯੋ ਫ਼ਾਇਲ ਮੇਰਾ ਖ਼ਰਾਯ.
 (ਭਨਾ ਲਾਵਫ਼ੇਕਾ ਨਜ਼ਦੀਕ ਗੁਲਸ਼ਾਂਮਕੇ ਯੈਰ ਪੁਛਨਾ ਗੁਰਸੇਸੇ
 ਉਸਕੋ ਡਰਨਾ ਗੁਲਸ਼ਾਂਮਕਾ ਉਸੇ ਦੇਖਕਰ.)

ਮਸਨਵੀ.

ਲਾਲਦੇਵ—ਯਸ਼ਰ ਹਯੋਕੇ ਭੁਨ ਹਯੋਕੇ ਸਾਧਾ ਹਯੋ ਤੁ;
 ਪਰਸਤਾਨਮੇ ਠਧੁੰਕਰ ਆਧਾ ਹਯੋ ਤੁ.
 ਉਠਾ ਆਂਘ ਕਰ ਨਜ਼ਦ ਮੁਞਸੇ ਯਧਾਂ;
 ਭੀਠਾਧਾ [ਤੁਞਹੇ] ਫ਼ਰੀਸ਼ਤੇ ਲਾ ਕਰ ਧਰਮਾਂ.
 ਧਰਮਾਂਕਾ ਫ਼ਾਇਲ ਗੁਲਕੇ ਧੁਟਾ ਹਯੋ ਤੁ;
 ਸ਼ੀਤਾਰਾ ਧਧਾ ਭਨਕੇ ਫ਼ੁਟਾ ਹਯੋ ਤੁ.
 ਪਰੀਪਰ ਧੇ ਸਧੇਫ਼ਾ ਤੇਰਾ ਫ਼ੀਲ ਫ਼ੁਟਾ;
 ਅਧਾਫ਼ੇਰੇ ਖੰਡਰਕਾ ਫ਼ਾਇਲ ਫ਼ੁਟਾ.
 ਮੇਰੇ ਸਾਥ ਧਧ ਨਜ਼ਦ ਆਧੇ ਯੈਰਫ਼ਰ;
 ਧੁਲਾਧਾ ਹਯੋ ਰਾਞਨੇ ਅਧਨੇ ਫ਼ੁਞੁਰ.
 (ਫ਼ਾਨਾ ਗੁਲਸ਼ਾਂਮਕੇ ਲਾਲਦੇਵਕਾ ਭੀਧਨੇ ਫ਼ੁਧੇ ਰਧਰ
 ਖੰਡਰਕੇ ਯੈਰ ਅਞ ਕਰਨਾ.)

મસનવી.

લાલદેવ—હુતુરીમે હાજર હએ એ શોઅલેખુ;

મહારાજ સાહેબ નીચાહ રૂબરૂ.

બળ આપકા હુકમ લાયા ગુલામ;

ચમનમે પોહોચકર કીયા અપના કામ.

શજરકે તલેસે ઉઠાયા ઈસે;

સભાકી તરફ ખીંચ લાયા ઇસે.

કરા મ'એ ન કુછ ઈસકી ફરયાદસે;

ઉડા લાયા કુમરીકુ શમશાદસે.

સીતમ કીજીએ 'જે સજાવાર હએ;

ખડા દસ્ત બસ્તા ગુનાહગાર હએ.

(પુછના ઇન્દરકા ગુલશંમકો ગુરસેસે સબબ આનેકા.)

બ્રહ્મસ--મસનવી.

ઈન્દર—અરે કોન હએ તુ તેરા ક્યા હએ નામ;

સભા તુને કી મેરી બરહમ તમામ.

તુજે લાયા યહાં કોન અયે બદ સીકાત;

બ'યાં મુજસે કર જલ્દ એવારેદાત.

કીયા કરદ તુને પરસ્તાનકા;

ન ખઓક આયા અપની તુજે જનકા.

મેરી સારી મહશીલકી લી આબર;

યહાં ધુરને આયા પરયોંકો તુ.

બતા હાલ આનેકા અયે દર્દ નાક;

જલાકર અબી વર ન કરદુંગા ખાક.

(અર્જ કરના ગુલશંમકા હાથ જોડ કર)

પીલુ—મસનવી.

મુલકાંમ--કહું કયા ફલકકા સતાયા હું મંએ.
 યહાં ખેત્ર કર જીપે આયા હું મંએ.
 પરી સખજ હએ જો અખાડેમે યાં;
 ઉસીકા હું દીવાના મંએ નીમજાં.
 સભાકી સદા ધુમ સુનતાયા મંએ;
 ઈસી શીકમે સરકુ ધુત્તાયા મંએ.
 ઓ આને લગી આજકી રાત્ર જો યાં;
 ભટકકર હુવા તખ્તમે મંએ રવાં.
 ખલાગેં હુવા યાં ગીરફતાર હું;
 જો આહો સજા દો ગુનાહગાર હું.
 (દેખના ઈન્દરકા સખજપરીકી તરફ નીગાહ ગળખસે)

પ્રહ્લુન્સ--મસનવી.

ઈન્દર--અરી ઓ પરી સખજ ઓ ખે હયા;
 મેરે સામને જલદ આ ખેસવા.
 યુડી હએ તેરી જાત ખુનવાદ પર;
 કે આશક હુધ આદમી ઝાદપર.
 ખનાયા અરી તુને ઈનસાંકુ યાર;
 ખઠૌલે હસન સુન તુ અયે નામકાર.
 તેરા રંગ ગયેરતસે ઉડતા નહી;
 તુજે કયા પરીખદ જુડતા નહી.
 સભામે લગા લાઈ ઈનસાંકુ સાથ;
 તેરા અખ ગીરેખાં હએ ઔર મેરા હાથ.
 (મારને આહના ઈન્દર સખજપરીકુ છુડાના સભાને આજેજી કરકે.)

પરજ--કુમરી.

સખ--રાજાજી ન કરે! કુદમ યે;

ખતા હુધ બેશક બડી યે--રાજાજી.

ભાડખતકે મારે હુવા કુસર;

ખતા બખ્શો મેહર કરો મારારાજ--રા.

(અર્જ કરના સખજપરીકા ઈન્દરસે સર કુકાકર ઔર નાદીમ કરના
ગુલદાંમકો ગલે લીપટાકર.)

જીલા--મસનવી.

સખજપરી--જફા ઓ સીતમકી સખવાર હું મંએ;

હકીકતમે તેરી ગુનાહગાર હું મંએ.

અરે ક્યું મંએ વાંતુજસે કહેતીથી કયા;

ન માના મેરા હાએ તુને કહા.

બલામે પડા આપ બી બેખતા;

મુજેબી અખાડેમેં રસવા કીયા.

કહાં ફેકે અખ દેખું રાજા તુજે;

ખુદાકુ મેરી જાન સોંપા તુજે.

નં જીતે હયેતો શીરબી મીલ જાએંગે;

નહીતો કીએકી સખ પાએંગે.

(કાલદેવકા દોનોકું જુદા કરના ઔર ગુલદાંમકા આહ બર કહેના.)

બન્નરા.

ગુલદાંમ--મુજેહ ઈશક પરીને મારા. હયે લાહ ચલા બન્નરા;

હયે ઈશકસે સખ કુચ પએદા, ખુતખુલ હએ ગુલપર શએદાજી;

માઅશુક જુદા દીલપારા--હયે.

કોક હુનકા હએ મેપારી, એએ હએ બદીલ દીદારીજ;
 બાઝારે મહોબત દારા—હયે.
 હયે હીરા કન્દર મોતી, તકદીર હએ મેરી સોતીજ;
 અબ છુટા અયેશ હમારા—હયે.
 હયે કંહા ફરીદું જમશીદ, નૌશીરવાં ખુસર જાવીદજ;
 કંહા તખ્ત સીકંદર દારા—હયે.
 કોઈ ઈસ્કકો દેખો પરકો, યા સન્ન્યા જુદા હયે ખોલોજ;
 હયે મતલબ દીલકા ન્યારા—હયે.
 આશક યે પડા આફતમે, 'માઅશુક રહી હૈરતમેજ;
 કહા “ઝરીફ” દીલ અફગારા—હયે.
 (પુખરાજ પરીકા આના ઔર ગુલશામકો સમજના.)

અંજારા.

પુખરાજ પરી—ઈસ ઇસ્કકુ હમ પચોછાને સુન કહેતી હું દીવાને;
 યે ઇસ્ક કંહી પર ગુલ હયે, યે ઇસ્ક કંહી ખુલખુલ હમેજ;
 કંહી ખ્યાર ઇસ્કકુ જાને—સુન.
 યેક ઇસ્કકે ખાતેર હાયે, દીવાને ક્યા ક્યા બનાએજ;
 કોઈ મરજદ કોઈ ખુતખાને—સુન.
 હયે ઇસ્કસે સારી ખુદાઈ, હર શયમે હમે નજર આઈજ;
 સબ ઇસ્કકે હંયે અફસાને—સુન.
 ગરઝઈસ્કે “ઝરીફ” હયેઆફત, આશકોંપે લાતાકીયામતજ;
 વોહ શમઅ હયે હમ પરવાને—સુન.
 (નીલમ પરીકા આના ઔર ગુલશામકો સમજના.)

ખંજરા.

નીલમપરી—યે ઇશકકા હયે કારખાના, આખાદ કરે વએરાના;
 ના હોંદુ મુસલમાં કાફેર, હયે ઇશકકા મઝહબ નાદેરજ;
 કયા ઉએરો હરમ લુતખાના—આખાદ.
 યે ઇશક ગલા કટવાએ. યે ઇશક હયે સુલી ચડાએજ;
 મનસુર હો યા મસ્તાના—આખાદ.
 હર શયમે ઇશક ભરા હયે. સખ ઇશકસે પએદા હુવા હએજ;
 કયા શમાચ એ કયા પરવાના—આખાદ.
 જો ઇશકકી દરીયા પાયા, વહાં અક્કલદો અપને બહાયાજ;
 દુર દાના હુવા મેરગના—આખાદ.
 હયે “ઝરીફકા” યે કહેના, જો આશક હયે એ જનાજ;
 દાના હો રહે દીવાના—આખાદ.

(યુવકામકા ગીલા કરના અપની કીરમતકા.)

ભએરવી—ગજલ.

બુલ બુલે શયેદાને પુછા બુલસે યું રોજે--તર્જ.

બુલકામ—તુ નકર અપને લીએ તદવીર અપને હાથસે;
 કામ કરતી હએ તેરા તકદીર અપને હાથસે--તુ નકર.
 ગજસે કર રામ રામ ઐર શેખ સાહેબકુ સલામ;
 હકને ખીચી હએ હરએક તસવીર અપને હાથસે--તુ ન.
 કલ્બ અપના સાફ કરલે સુના રૂપા હએ ચેહી;
 ફેંક દે પારસાકે તંછ અકસીર અપને હાથસે--તુ નકર
 કબર પર મજનુકે જાને લયેલી ગર દામન કશાં;
 લાશ નીકલેગી કફનકુ ચીર અપને હાતસે--તુ ન કર.

દામને આલુદા હએ ખામુશ હોતો કયા અજબ;
 પાક કરદે હઝરતે શખ્ષીર અપને હાથસે—તુ ન કર.
 સખ્ખપરી—હયે યેહી ઉમીદ બસ મુજકો ખુદાકી જાતસે;
 ઓ બચાને વાલા હએ હરયેક બલા આજ્ઞાતસે—આસરા
 નેકે પએશાની પે હયે ઓ પેશ આતા હયે “ઝરીફ;”
 ઈસ્કકી મુશકીલ હો હલ મુશકીલ કુશાકે હાતસે—આસરા.
 (ગુલશામકા સખ્ખપરીકો સમગનતા.)

બંજરા.

ગુલશામ—ઉલ્હતમે તેરે માહપારા, બન જતા હું બંજરા;
 દરીયાએ ઈસ્કમે વલા. ડાલા હું કદમ ખીરમીલાજ;
 કબ દેખે હયે મીલતા કીતારા—બન.
 ફરહાદકે સરકું ફેડા. મજનુંકુ ન જતા છોડાજ;
 યુસુફકું કુવેમે ઉતારા—બન.
 નલ દમનકા હાલ અયાં હયે, ઔર રાગ હીર કંહા હયેજ;
 મોહના બટાઉકું મારા—બન.
 મનસુરકું મારહી ડાલા, ઔર શમ્સકી ખાલ નીકાલાજ;
 હો “ઝરીફસા” આવારા—બન.

(કહેના ઇન્દરકા લાલદેવસે ગુલશામકી ગીરફતારીકે લીએ)

અહુન્સ—મસનવી.

ઈન્દર—અરે દેવ કર કરદ બેદાદકા,
 પકડ હાથ ઇસ આદમી જાદકા.
 કુવા ઓ જો હએ કાફમે પુર ખતર,
 અબી જાકે ઉસમે ઇસે કયેદ કર

પરી સપ્ન હએ જો યે આગે ખડી,
ખતા કી હએ ઇસ બેસવાને ખડી,
સો તુ નોયકર ઇસકે પર ચાર બાલ,
અખાડેસે મેરે અબી દે નીકાલ.
હડાતી શીરે ખાક યેહ કુખક,
ના આયે હમારે કબી રખર.

(અપ્પશીસ ચાહના ઇન્દરસે ગુલકાંમો સપ્નપરીકી
સખ દરબારીયોને)

કહયાન—ગજલ.

અંદર ઝમીકે ઇશક હયે ઇશક આસમાનમે.—તજ:
સપ્નપરી—લો આખરી યે સપ્નપરીકા સલામ હયે;
રાખકા દેવ પરીયોંકો મજરા સલામ હયે—લો.
ઈન્દર—ચલ તુ નીકલ યહાંસે અલેકમ સલામ હયે;
શરમીંદા તુજસે મેરી યેહ મદશીલ તમામ હયે—લો.
પુખરાળપરી—તકસીર અદ્રવ ઇશકકા નાદર મકામ હયે;
મંએ નઓશ બેખુદીકા યે લગરેઝ જામ હયે—લો.
નીલમપરી—મહારાજ ઇશક અકલમે ઝગડા સુદામ હયે;
હમ આજીએપે ગુસ્સેકા કરના હરામ હયે—લો.
લાલપરી—કુદરત ખુદાકી દેખો મદારલ મહામ હયે;
ઇનસાન દેવ જીનો પરી લાકલામ હયે—લો.
કાલાદેવ—કરના ખતા મઆફ રહે નેકનામ હયે;
યે અઝ કરતા આપકા કાલા શુલામ હયે—લો.
લાલદેવ—તાઝીર દેના જો કરે બેરાહ કામ હયે;
ઝરખુલ મસલ યે કહેના મેરા ખાસો આમ હયે—લો.

ઈન્દર—પર છીન લેકે છોડદે ચે બદ ખીરામ હયે;

ના કામ ચે “ઝરીફ” રહે સુખ્હો શામ હયે-લો.

(જાના સખ્ખપરીકા ગુલશામકુ સાત લીએ, ઔર લાલદેવકા

ઉરકો લેઆના. ઔર ગુલશામકા ગાના સખ્ખ-

પરીકી જુદાઇમે.)

છલ —ગજલ.

ઈસ આતશે ઉલ્ફતને ક્યા આગ લગાડી—તર્જ.

ગુલશામ—જબસે દીખા ગઈ રખે રોશનકી ઓ ઝલક;

નરગીસકી તરલા અપની ખુશી રહે ગઇ પલક—જબસે.

પહેચાયા મેરે હાલ કો હયે હયે યહાં તલક;

ચે કીસકા બદલા તુને લીઆ આજ અયે ફલક—જબસે.

અફસોસ હાયે તુને કીયા મુજપે ક્યા સીતમ;

અયે ચર્ખ અબ જુદા હુવી મુજસે મેરી સનમ—જબસે.

(હુકમ દેના ઈન્દરકા લાલદેવકો ગુલશામકો કચેદ કરનેકે લીએ.)

પરજ—કુમરી.

તોહે દાલુ અજબમે શામેા સહર—તર્જ.

ઈન્દર—ગયા હુકમ મેરા અયે દેવ ખીસર;

જા ડાઝ કુયેમે દેર ન કર—ગયા.

આગ લગાદે સોલા લડકા દે;

મુખ્તાર હયે તુજો ચાહેસો કર—ગયા.

જલ્દ યહાંસે ઇસ્કુ તુ લેખ;

તાકે “ઝરીફ” ના હો ખામર—ગયા.

(ગુલશામકા આહો જારીસે સખ્ખકો સત્રામ કરના.)

ભયેરવી—મુસ્તેઝાદ.

ક્યા ઝુલ્મ પડા હાથે હમ હોનોકે ઉપર—તર્જ.

ગુલશામ—જાતા હું ક્યેદખાનેમે દરબારકુ સલામ;
જાનકુ પરીકુ દેવકુ સરદારકુ સલામ;
ચાહત પરીકી મુજકુ ઝુકાઇ હયે ચાહમે;
યુસુફકુ ઔર મીસરકુ બાઝારકુ સલામ;
બાગે ઇરમસે જાતા હું પુરબાર દસ્તમે;
ગુલકુ કલીકુ નરગીસે બીમારકુ સલામ;
મઝહબ હયે ઇસ્કકા મેરી મીલત જુનુસે હયે;
દહરો હરમકુ કાફેરો દીંદારકુ સલામ;
ઝીન્દામે લાલદેવ મુજેહ લેયલા “ઝરીફ”;
ઇન્દરકુ બઝમકો મેરે દીલદારકો સલામ.
(લે જાના લાલદેવકા ગુલશામકુ ખીંચતે હુવે)

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

રાસ્તા.

(આના સખ્ખપરીકા ઔર ગુલશામકી જુદાઈમે ગાના.)

ભયેરવી—ગજલ.

મરતી હું તેરે હીજમ અયે યાર ખબર લે—તર્જ.

સખ્ખપરી—મરતી હું જુદાઈસે અયે ગુલશામ ખબરલે;
બેચઅેન હું અયે રાહતો આરામ ખબરલે-મ.

જા હોટોપે આઈ હયે નીકલ જાએગી દમમે;
 આ સુખહો ન દેખેગા સરે શામ ખખર લે-મ.
 ઉમ્મીદે મુલાકાતમે બાકી હયે મેરા દમ;
 મર જાઉંગી પચતાએગા નાકામ ખખરલે-મ.
 ઈનસામે વફાઈ નહી મરાહુરે જહાં હયે;
 પર તુજપે નહી હયે મેરા ઇલજામ ખખરલે-મ.
 જોગન હો ભટકતી હું “ઝરીફ” દીલે નાલાં;
 દરપયે હયે મેરે ગરદીશે ઐયામ ખખર લે-મ.
 (આના કયેક પરીયોંકા ઔર કહેના સખ્ઝપરીકા.)

ખન્નરા:

સખ્ઝપરી—અયે પરીઓ બતાવો ખુદારા, હયે કંહા ગયા ખન્નરા;
 મંએ હુંડને ઉરકુ જાગન, બનકે શીરતી હું બનબનજી;
 કોયલસા કરતી પુકારા—હયે.
 જંગલ જંગલ મંએ ભટકું, યા પાહાડપર સર પટકુંજી;
 સાહરામે શીરી આધારા—હયે.
 કબી મોમસા મંએ ગલતી હું, કબીશમઆસીફતજલતીહુંજી;
 કબી ચશમ બતી ફુવારા—હયે.
 ગુલશામકી દેખો જુદાઇ, જોગન હયે પરીકું બનાજી;
 હયે છસ્કે “ઝરીફ” નઆરા—હયે.
 (યાકુત પરીકા ઉરકો સમજના.)

ખન્નરા,

યાકુતપરી—અયે જોગન મત હો અવારા, જા હુંડ તેરા ખન્નરા;
 મદરાસસે તા હોંફુકતાં યા રમોશામ બદખશાંજી;
 યા અજમમે બદખ ખુખારા—જા હુંડ.

યા ચીનો ચગલ ધરાંમે, યુગદાદ મીસર તુરાંમેજી;
 યા યમનમે હોગા ખીચારા—જી હુંડ.
 શીરાજ ઔર કાબલમે, યા મુલકે અરબ કાબલમેજી;
 આંખોંકા તેરે તારા—જી હુંડ.
 કલકત્તા લખનો કશમીર, યા દેહેલી પીશાવર અજમેરજી;
 પંજબ વો મુલતાં સારા—જી હુંડ.
 નેપાલ જાલપુર લાહોર, ભોપાલ મથુરા ઇંદોરજી;
 યા સુરત દખ્ખન સારા—જી હુંડ.
 યાં સીન્તે બનારસ જાવે, યા દવારકાંમે પાવેજી;
 મકકેમે કર તુ પુકારા—જી હુંડ.
 ગુજરાત બરોડા બીંગલુર, કોકનસે લે તા મએસુરજી;
 યા પુનાં દેખ સીતારા—જી હુંડ.
 કલ્યાની તલોજી કરન, યા ભીમડી અંબબધ તોરન;
 નાટકોમે હોગા કનરા—જી હુંડ.
 યા પાસ “ઝરીફ કે” જાવે તો કિસ્કા પતા મીલજાવેજી;
 નહીં જુલા તુજકે ખારા—જી હુંડ.

બાબ દુસરા—પરદા તીસરા.

જંગલ.

(આના લાલદેવકા ગુલશાંમકો જનજીરોંમે જકડે હુવે લેકર કુવેમે
 કએદ કરનેકે લીએ ઔર ગુલશાંમકા યાદે માઅશુકમે ગમ
 કરના.)

બેહાગ પરજ--મરસીયા.

ગમ જદા માહ આયા અઝીને--તજ.

ગુલફામ--ઈશક ક્યા બદ બલા હયે ખુદાયા--હાએ,

ઈશકને ચે મુસીયત દીખાયા--હાએ,

ઈશકને ઝુલ્ફમે લા ફસાયા--હાએ,

ઈશક ચાહે ઝકનમે જુકાયા--હાએ,

ચે બગુયમ બદલ આશનારા,

હાલે ઝારમ બ આહો ફે ગારા,

હાએ કીસ્મત--વાંએ આફત,

અપના હોગા ઈશક રાહ બર,

હાએ દીલબર વાએ દીલબર હાએ--ઈશક.

ક્યા કહું હીન્દકા મંએ ફસાના--હાએ,

વે ચમન ચોર મરતદ શાહાના--હાએ,

હયે કંહા તખ્ત ઓ ખુસ રવાના--હાએ,

નાઝ અંદાઝ હરના હસાના--હાએ,

ઝાકીરે માહવે રૂએરત સનમા,

બે ખુદો ખુદ ખુદા દીદ અઝમાં,

હાએ કીસ્મત--વાંએ આફત,

“ઝરીફ” આશક બોલા યુકર,

હાએ દીલબર વાએ દીલબર હાએ--ઈશક.

(લેખના લાલદેવકા ગુલફામકો ખીચતે હુવે કુવેમેં.)

બાબ દુસરા—પરદા ચૌથા.

જંગલ.

(સખ્જપરીકા ચાના ચૌર ગાના.)

ભચ્ચેરવી—ગજલ.

અયે મુજ રમ ગયા સરે સરવર કંહા કંહા—તર્જ.

સખ્જપરી—જેગન મંચે બનકે દુડી અરે દીલબર કંહા કંહા;
હમરા લે શીરા દીલે મુઝતર કંહા કંહા-જે.
દયેરો હરમમે મોખીદો ગીરબ કનીસ્તમે;
વોહ ખુત સમજકે ચુમી હું પથ્થર કંહા કંહા-જે.
કોહો જખતમે દસ્તમે સાહરામે શહેરમે;
ગઢ લે હવાએ શોકમે સર સર કંહા કંહા-જે.
દીલમે જીગરમે સીતેમે પહેલુમે ચશમમે;
લીખી હુવી હએ સુરતે દીલબર કંહા કંહા-જે.
આહુ કે તરહા તખ્ખતો ચીનો ખતા ખુતન,
શીરવાઈ બોએ ઝુલ્ફે મોઅમ્મર કંહા કંહા-જે.
મકતલમે રનમે કર બો બલા કતલ ગાહમે;
હો સર બ કફ ગઢ હું સીતમગર કંહા કંહા-જે.
બાગે ઈરમમે જન્નતો ખુદો બેહેસ્તમે;
કુમરી હો દેખી રશકે સનોબર કંહા કંહા-જે.
દેવાંમે જન્નો પરયોંમે ન કોહ કાફમે;
જેગન હો જાન મારી હું મંદીર કંહા કંહા-જે.
નાટકમે મીલહી જયેગા ગુઝકામ અયે “ઝરીફ;”
શીરવાયા મુજકો ગુનબદે અખઝર કંહા કંહા-જે.

(કાલાદેવકા આના ઔર જોગનકુ દેખકર ચલે જાના.

આચ્છ જોગન ગાકે ચલે જોના.)

સખઝપરી—મંએ તો બન બધેકી જોગન;

ખીર માયા ઉનેહ કીન સૌતન--મંએ.

અખતર પીઆસે યું જા કહીઓ;

રએન કડી તારે ગીન ગીન--મંએ.

બાબ દુસરા—પરદા પાંચવા.

દરબાર.

(આના કાલેદેવકા રખર ઇન્દરકે ઔર તાઅરીફ કરના જોગનકી.)

આસાવરી—મસનવી.

કાલાદેવ—ખુદા રાજજીકો રખે શાદમાં;

જો જાન બખ્શીતો ખોલું જખાં.

પરસ્તાનમેં જોગન યક આઇ હએ,

ખલાયેક સખ ઉસકી તમાશાઇ હએ.

વો હએ નાયતી ગાતી ઇસ આનસે;

કે જીન સદકે હોતે હએ સોજનમે.

મલી હએ ભભુત ઔર અફશાં સુની;

ન દેખી હયે જોગન ન અએસી સુની.

(હુકુમ દેના ઇન્દરકા મુશતાક હોકર.)

મજકુર—તર્જ.

ઇન્દર--ન કર દેર અએ દેવ બેહરે ખુદા;

અખાડેમેં મેરે ઉસે જલદ લા.

મંએ દેખું વો જોગન હએ કીસ શાનકી;
 પરી હએ વયા કીસ્મ ઇનસાનકી.
 કીસી દેવ જીનકી સતાર્થ ન હો;
 એરે પાસ ફરયાદ લાઇ ન હો.
 ન લાએ વો કુછ એર દીલમે ખ્યાલ;
 દીખાએ મુજે આક્રે અપના જમાલ.
 (જાના કાલેદેવકા તસલીમ કરકે.)

.ખાખ દુસરા—પરદા છૂંકા.

.જંગલ.

(આના સખ્ખ પરીકા શીરાકે ગુલશામમે ભટકતે હુવે.)

ભયેરવી—ગજલ.

હોતા હએ કોઇ આનમે અખ કામ હમારા—તર્જ.

જોગન--મીલતાં નહી કીસ જાએ દીલારામ હમારા;
 હએ બર્કસા તડપે દીલે ના કામ હમારા-મી.
 સર મારતી પથરયે હું અયે શેખ બીરાહમન;
 અખતક ખુતે સંગીન હુવા રામ હમારા-મી.
 માનીંદે સખા રંગે ચમન શર્મસે ઉડ જાએ;
 ગર સયેર કો આ જાએ ગુલન્દામ હમારા-મી.
 મરતી હું ખખર લે મેરે અયે રસ્કે મસીહા;
 દુરીમે ન હોજાએ કંઠી કામ હમારા-મી.
 મંએ ખાર સમજતી હું યે ગુલઝારે જહાંકુ;
 જખ તક ન 'ઝરીફ'આ મીલે ગુલકામહમારા-મી.
 (આના કાલે દેવકા એર પએગામે ઇન્દર સુનાના.)

આસાવરી—મસનવી.

કાલાદેવ—અરી જોગન અબ દીલમે હો અપને શાદ;
 કીયા હએ તુજેહ રાખ ઇન્દરને યાદ.
 કીસીસે તેરા મુન લીયા હએ જો હાલ;
 મુલાકાતકા શૈક ઉસે હએ કમાલ.
 મેરા દેર કરના ઉસે શાક હએ;
 તેરે નાચ ગાનેકા મુશતાક હએ.
 મુરાદ અબ તેરે દીલકી બરઆએગી;
 જો માંગેગી વો ચીજ મીલ જાએગી.
 ન શીર ઉમ્ર બર તુ ઢરેગી સવાલ;
 વો યક દમમે કર દેગા તુજકો નેલાલ.
 (જવાબ દેના જોગનકા કાલે દેવકો
 તઆનો લગાવટસે.)

મગરુર—તર્જ.

મિશન—યે ખાતે ન લાના જખાંપર કબી;
 ફકીરોંસે અધી નહીં દીલ લગી.
 બકા વો મેરા દેને વાલા હુવા;
 ખુશામદતસે મુંહ તેરા કાલા હુવા.
 ફકીરોં કો દૌલતકી પરવા નહી;
 યહાં હર કે અફજલમે કયા નહી.
 જો ગાનેકા રાખ તલબગાર હએ;
 તો યાં કાસ કો ચલનેમે ઈનકાર હએ.
 (જાના જોગનકા કાલે દેવકે સાથ.)

બાબ દુસરા—પરદા સાતવાં.

દરબાર.

(આના કાલેદેવકા જોગનકો લીએ હુવે.)

પંચમ—મસનવી.

કાલાદેવ—માધારાજ કીજે ધધર અબ નીધાલ;
 યે જોગન હએ હાજર બહાલે તબાલ.
 મીલા કીસ ખરાબીસે ઇસકા નીશાં;
 હુવા મંએ પરસ્તાંમે હરસુ રવાં.
 બહોત જલદ ખીદમતમે આયા હું મંએ;
 અખાડેમે જોગનકો લાયા હું મંએ.
 અજબ ખુશ ગુલુ હયે યે ઝોરા જબી;
 હડાતી હયે જંગલેમે કયા ભગેરવી.
 હરયેક તાન પર લોટ જતા હયે હ;
 સુના હોગા ગાના ન યેસા કબી.
 (પુછા ઇન્દરકા જોગનસે.)

મજકુર—તર્જ.

ઈન્દર—અરી જોગન અયે દર્દકી મુખતેલા;
 ફકીરોંકા કયું ભેસ તુને લીયા.
 શીદાકીસયે હએકીસયે શયેદા હએ તુ;
 કોઇ આદમી હયે પરી યા હયે તુ.
 કહાંસે યહાં તેરા આના હુવા;
 ઈ મુશતાક સારા ઝમાના હુવા.
 કીસે ધુંડતી શીરતી હએ કુબકુ;
 હડાતી હએ કયું આક જંગલકી તુ.

સુના અપના ગાના મુજેલભી ઝરા;

સુના ભએરવી છોડ યા જોગીઆ.

(જવાબ દેના જોગનકા ઇન્દરકો બગમ.)

મજકુર—તર્જ.

જોગન—માહારાજ પુછો ન જોગનકા હાલ;

ફકીરોંકા દીલ દદંસે હએ નીઢાલ.

મેરા મુજસે માઅશુક હએ છુટ ગયા;

મેરા રાજ ઇસ દેસમેં લુટ ગયા.

યહાં દુંડને ઉસકો આધ હું મ'એ;

બી રોગન હું ગમકી સતાધ હું મ'એ.

સુનાતી હું ગાના જો હયે મુજકુ યાદ,

અજબ કયા જો મીલ જાયે દીલકી મુરાદ.

અગર રાગસે ગયેર હો દીલકા હાલ;

ન જોગનકા રદ કીજએગા સવાલ.

ઝીંજેટી—હુમરી.

પરદેસન જુગની—તર્જ.

ઈન્દર—સુન આત હમારી જોગન, મતવારી પીઆરી જોગનની-સુ.

અબ મુજકુ સુના તુ ગાના. મહાર ઓ દીપક રાના;

ભેરવી સુના બા માના. યા બીહાગ પીઆરી મોહનની-સુ.

ટપ્પા ઓ તીલાના ધુરપત, ઠોમરી ગજલ હો યા ગત;

હોરી અસંત બા ફરહત હયે સુઝ બાહારે ગુલશનની-સુન.

જો માંગેગી દહીંગા તુજકુ, ઐર નાય દીખાદે સબકુ;

કુચ ગાના સુનાદે મુજકુ, દીખલાદે બાહારે જોખનની-સુન.

યે દોલત હસ્મત કુરબાં, યું કહા “ઝરીફિ” હયેરાં;

તેરે હુસ્નપે સદકે પરીયાં, આફત હયેગઅહયેચીતવનની-સુ

મરસીયા.

રાહુ—મુસ્તેઝાદ.

જોગન—સુનીએ અહવાલ માહારાજ યે હયે મેરા;
 દીલ દોપારા—અન્નરા.
 હો ગઈ હું અકેલી એ બે આસરા;
 અબ ખુદારા—અન્નરા.
 ચાહને મુજકું ધરસે નીકાલા;
 યાદમે ઉરકે જપતી હું માલા;
 હયે “ઝરીફ” દીલ અફગાર યે માજરા;
 ગયા પીઆરા—અન્નરા.

(ઇન્દરકા ઉરકો જવાબ દેના.)

મજકુર—તર્જ.

ઈન્દર—હાએ અફસોસ અન્નરા જોગન તેરા,
 હો પીઆરા—ગમકા મારા,
 જુલમસે આહ કીસકે બતંગ આ ગયા,
 અયે ખુદારા—સુયે સાહરા.
 યા ગયા સુયે હીન્દુસ્તાં એ,
 યા ગયા ચીન યા ઇસ્ફેહાં એ,
 યા ગયા સુયે બંગાલા અયે દીલરૂબા,
 તેરા પીઆરા—અન્નરા.
 હાએ અફસોસ અન્નરા જોગન તેરા,
 આ ગયા રૂમ યા શામકુ વો નીકલ,
 દીલ હયે બેકલ—કયુ ગયા ચલ.
 યા મીસરમે ગયા હોગા એ બર મહલ,
 યાકે કાબલ—યાકે અમલ.

યા ગયા હોગા ઈરાનો તુરાં,
 યાકે તાતાર યાકે બદખ્શાં,
 હોગા શીરાઝ કંદહારમે બરમલા,
 યા ખુખારા—બન્નરા
 હાયે અફસોસ બન્નરા જોગન તેરા,
 યાકે કરામીર યા સીધિકુ ખસ્તા હાલ,
 યાકે ભોપાલ—યાકે બંગાલ,
 યાકે લાહોર મુલતાંનકે ખુશ ખેસાલ,
 યાકે નેપાલ—પહોંચા હર હાલ,
 યા ગયા લખ્નો દેહેલી પીશાવર,
 ગ્યાલી સયેલાનસે હો શનાવર,
 ખાસ લાંડન વીઢાયતકે પહોંચા હયે જન,
 દીલ દો પારા—બન્નરા.
 હાયે અફસોસ બન્નરા જોગન તેરા,
 હુંદરાબાદ મધરાસ સુરત વતન,
 યાકે પટ્ટન—યા હયે કોકન,
 અહમદાબાદ ગુજરાત પુના દખન,
 સુન અયે જોગન—ઉસ્કા મસ્કન,
 આગરા યાકે મથુરા જળલપુર,
 યાકે અરકાટ બીંગલુર મહેમુર,
 યાકે પંજબ મલખાર. યા માલટા,
 યા સીતારા—બન્નરા.
 હાયે અફસોસ બન્નરા જોગન તેરા,
 અયે “ઝરફિ” હઝીન કહતે હયે ખાસો આમ,

મુજકે બદનામ—સુખ તા શામ,
 દાવએ શેર ગોઈ હયે મુજકે હરામ,
 અકલકે ખામ—દેતે દુશનામ,
 દોસ્તાં સુનકે હોતે હએ દીલશાદ,
 દુશમના ક્યું ન હો ગમસે બરબાદ,
 હર સખુન હયે “ઝરીફ” દીલ અફગારકા,
 ક્યા સફારા—બન્નરા.
 હાએ અફસોસ બન્નરા જોગન તેરા.
 (ગાના જોગનકા શીરાકે યારમે)

ભચ્ચેરવી—કુમરી.

જોગન—કહાં ગયો શાહબંદા જાની પારા;
 દીલ તડપેરે હમારા—કહાં ગયો.
 વાકા પતા કહી લાગત નાહી;
 હુંડ શીરી બન સારા—કહાં ગયો.
 (ખુશ હોના ઇન્દરકા દેના ગીલોરી પાનકી જવાબ
 દેના જોગનકા મહગુજ હોકર.)

નસર.

જોગન—પાન લેકે ક્યા કંઈ કીસી સખજ રંગકા ધ્યાન હએ,
 હડડીયાં ચુના હએ બદન ધાને પાન હએ.
 ઇસ્ક લહુ પીપી કે રંગ લાયા હએ,
 શીરાકને કલકા ખીડા ઉડાયા હએ.
 ગીલોરી લીએ મુજે ક્યા તકતા હએ,
 ફકીરોંકા મુહ કૌન કીલ સકતા હએ.

જોગન—કહાં ગયો શાહબંદા જાની પારા,

ખીન જનીકે ઇન નયેનમેં;

રએન દીન અધીઆરા—કંહા.

(દુઆરા ખુશ હોના ઇન્દરકા ઔર હાર દેના ઔર જવાબ દેના જોગનકા)

નસર,

જોગન—હાર જુહાર નહુંગી દીલકો ખાર હએ.

અપના ગુલ ઓઝર ગલેકા હાર હોતો અહાર હએ.

કંહા ગયો શાહઝાદા જની પીઆરા;

જોગન—જ્યાનમે જએસી સુખ મછરીયા;

તડપત હોગા ખીઆરા—કંહા.

(રાજા ઇન્દરકા ખુશ હોકે તીસરેખાર રમાલદેના ઔર કહેના જોગનકા)

જોગન—રમાલ ઉનેલ દીજએ જો તંગદસ્ત હયે,

ફકીર અપની કમલીમે મસ્ત હયે,

છસ્કકી ગરમીને મારા હયે.

પશમીનેસે કીનારા હયે,

રાજકે દોરમે પલ્લેસે આઈ હું,

જો માંગુસો પાઊં—કંહા ગયો.

કોઇ કહે ઉસ્તાદસે જાકે,

તુમરે દમકા સહારા—કંહા ગયો.

(કૌલ દેના ઇન્દરકા જોગનકો શાદ હોકર ઔર

જાહેર હોના છુપે હુવે લીયાસસે જોગનકા)

ભએરવી—ગજલ.

સજ્જપરી—હોતા હએ કોઇ આનમે અબ કામ હમારા;

ઇનઆમમે દીજે હમે ગુલકાંમ હમારા—હોતા,

અબ ચાહસે યુસુફકો નીકલવાવો હમારે;

ધુટતા હએ અધેરેમે દીલારામ હમારા—હોતા.
 આશકને તેરે માંગ લીઆ રાગસે તુજકો;
 દેઆએ કોઈ ઉસકો યે પએગામ હમારા—હોતા.
 આ જાએ અગર યાર તો છાતીસે લગાલું;
 સીનેમે તપા હએ દીલે ના કામ હમારા—હોતા.
 અખ વસ્ત્રકે લુટેંગે મજેહ ખલકમે એ ખઓદ;
 આગાઝસે ક્યા ખુખ હયે અન્નમ હમારા—હોતા.
 મંગવાઈએ શાહજાદેકો અખ દેર ન કીજે;
 નામ આપકા હો ખલકમે ઐર કામ હમારા—હોતા.
 અદ્વાહી મદદગાર હએ હર હાલમે ઉસ્તાદ;
 કર સકતી હયે ક્યા ગરદીશે અઈયામ હમારા—હોતા.

(ફરમાના ઇન્દરકા લાલદેવસે ગુલશાંમકી રેહાઇ કે લીએ.)

ઇન્દર—

આસાવરી—મસનવી.

અરે લાલદેવ ઇસતરફ જદદ આ, ખડા મુજકો જોગનને ધોકા દીયા.
 ખનાવટ કીથી સારી જાદુગીરી, નહી આદમી હએ યે સખજપરી.
 હસે ઝરકી ખ્વાહેશ ન યાં લાઇથી, છુડાને ગીરફતારકો આઇથી.
 કબીઇરકો મીલતાન વો ગુલ ઓગર, મગર કાલ હારા હું મ'એતીનખાર.
 નીકાલ અખ કુવેસે તુ ગુલશાંમકો, હવાલે કર ઇસ નેક અન્નમકો.
 (જાના લાલદેવકા સર પીટતે હુવે ઐર લાના ગુલશાંમકો ઐર
 બંગલગીર હોના આશકો માઅશુકકા.)

ભએરવી—ગજલ.

અખજપરી—કહેરયા હીજર ક્યામતથી જુદાઈ તેરી;
 ખાલેકને મુજે શકલ દીખાઇ તેરી.
 હયે મુલપે મલી બાલ હએ સરકે ખીખરે;
 ઇસ ઇસ્કને ક્યા શકલ બનાઇ તેરી.

સખ્જપરી—મુજપે હોના થા જો કુછ હો ગયા ઉસકા નહી ગમ;
હો ગઈ કયેદ મુસીબતસે રેહાઈ તેરી.

ગુલશામ—મંએ તેરે હાથ લગા તુ મેરે ફંદમે ફસી;
મેરા મતલબ હુવા ઉમ્મીદ બર આઈ તેરી.

સખ્જપરી—હયે તમન્ના યે મેરે દીલમે કે અબ હશ્ર તલક;
ફજલે ઉસ્તાદસે દેખુ ન જુદાઈ તેરી.

(મીલાના હાત ગુલશામો સખ્જપરીકા રાજા ઇન્દરને આ ખુ-
શી આર મુખારકબાદ ગાના સભોને ખુશવકતીમે.)

ભચેરવી—ગજલ.

સખ—શાદીએ જુલ્લએ ગુલશામ મુખારક હોવે;
અયેશો અશરતકા સરનજમ મુખારક હોવે.
બાદ મુદતકે હસીનોકા નસીબા જાગા;
ફરશ રાહતપે અબ આરામ મુખારક હોવે.
સર્વ કુમરીકુ સજાવાર હો ખુલખુલકો ગુલ;
હમકુ યે સર્વે ગુલનદામ મુખારક હોવે.
પી ચુકે ખુને જીગર હીજરમે જી ભરભરકે;
શરબતે વસલકા અબ જામ મુખારક હોવે.
હુર જાનતકો મુખારક હો ફલકકો તારે;
બાગકો ગુલ હમે ગુલશામ મુખારક હોવે.
છીને શાહાઝાદાકુ અબ રાજા ન હમસે ઉસ્તાદ;
યે અમાનત સહરો શામ મુખારક હોવે.

ત મા મ શુદ.

મેહુતા જમનાદાસ ભગવાનદાસની કુંઝમે પ્રગટ કરેલાં પુસ્તકો.

શાળોપયોગી પુસ્તકો.

૩. આ. પૈ.

સેન્ડવુર્ડ મઈનના મિનિંગ (૧૫૦ પાનાના)...	...	૦—૧૨—૦
રોયલ સ્કુલ પ્રાઇમરના મિનિંગ...	...	૦—૪—૦
રોયલ રીડર નં. ૧ લાના મિનિંગ...	...	૦—૬—૦
રોયલ રીડર નં. ૦ પીઝના મિનિંગ...	...	૦—૮—૦
રોયલ રીડર નં. ૨ ત્રીજાના મિનિંગ...	...	૦—૧૦—૦
રોયલ રીડર નં. ૩ ચોથાના મિનિંગ...	...	૦—૮—૦
રોયલ રીડર નં. ૪ પાંચમાના મિનિંગ...	...	૦—૧૨—૦
લાવર્ડ કૃત પ્રાઇમરના મિનિંગ (મોટા)...	...	૦—૪—૦
લાવર્ડ કૃત અમેજી બીજી ચોપડીના મિનિંગ...	...	૦—૬—૦
દ્વારસી આમાદન નામાનો અં. ગુ. તરગુમો...	...	૦—૨—૦
શાળોપયોગી કોષ્ટકો...	...	૦—૧—૦

વારતાઓના પુસ્તકો.

સુડા બોતેરી...	...	૩—૦—૦
ગીરધર કૃત રામાયણ...	...	૨—૮—૦
બાળધર આખ્યાન...	...	૧—૮—૦
મોટા ઓખાહરણ...	...	૧—૮—૦
મૃદાલસા આખ્યાન...	...	૦—૮—૦
સ્ત્રી વીલાસ ગર્યાવળી...	...	૦—૮—૦
દલપત અને ધનપાળની વાર્તા...	...	૦—૨—૦
સજ્જનતા મેળવવાના સાધન...	...	૦—૨—૦
પાર્વતી લક્ષ્મીબાઈનો સંવાદ...	...	૦—૧—૦

ઉરદુ હરદ્માં છાપેલાં પુસ્તકો.

ગઝલર (બનગર.)...	...	૦—૧—૦
ફઝા (ઉર્દૂ નાઇ ઇન્દર સલા)...	...	૦—૨—૬
...	...	૦—૨—૬
ફઝા આદશાહે ખોદાદોસ્ત)	...	૦—૫—૦
પીસ ચોર	...	૦—૩—૦

નાટકના પુસ્તકો.

ચંદ્રસેન ને ચંદ્રપ્રભા નાટક...	૮—૦
છેલ સેલાણી અને વિક્રમ ચરીત્ર નાટક...	૬—૦
તમાશાએ નતિજાએ અસ્મત...	૬—૦
ચંદ્ર ચંદ્રીકા નાટક	૬—૦
માલીની નાટક...	૬—૦
અન્નમે સખાવત (ઉર્ફે બાદશાહે ખોદાદોસ્ત)...	૫—૦
ચંદન મલ્યાગરી નાટક (ત્રીજી આવૃત્તિ)...	૪—૦
તમાશાએ ચાંદબી...	૪—૦
તોલકુચે દીવકોશા (ઉર્ફે નઈ ઈન્દર સભા)...	૩—૦
સોળને અસર અથવા મોહન દુઃખદર્શક...	૩—૦
નકશે સુલેમાનીનો ઉરદુ ખેલ	૩—૦
ગુલશને બાહાર અફઝા (ઉર્ફે નઈ ઈન્દર સભા)...	૨—૬
મજાડખે હરક (ઉર્ફે બકાબલીઓ તાજુલમુદક)...	૩—૦
હરક નવ બાહાર (ઉર્ફે ચંદ્રબદન મોહીયાર)...	૨—૦
નંદરાગ્ન અને સતિ સુલોચનાના ગાયનો...	૨—૦
ધ્રુવ આખ્યાનના ખેલમાં ગવાતાં ગાયનો...	૧—૬
રસીકાનો અતિ રમુજ કારસ...	૧—૦
નવા હરિશ્ચંદ્ર તારામતિના ના. ગવાતાં ગાયનો...	૧—૦
નવા નળદપયંતી નાટકમાં ગવાતાં ગાયનો...	૦—૯
તોલકુએ દીવપઝીર ગાયન (ના. ત. બનગરા)...	૦—૯
વિધવા દુઃખદર્શક (વાંઢાનો વરઘોડો)	૪—૦
સવાઇ ડગનો રમુજ કારસ...	૧—૬
ચાલાક શકરબી તથા ગુરજની ગડબડનો કારસ...	૧—૩

એ સિવાયે દરેક જાતની નાટકોની, વારતાઓની, અંગ્રેજી, ગુજરાતી ચોપડીઓ મળાશે; જથ્થાબંધ લેનારને કમીશન ધણુંજ માટે આપવામાં આવશે. નોટપેડી કાગળ લીધામાં આવે.

મેહતા જમનાદાસ ભગવાનદાસ

મૈનેગર—જમનાદાસ

હેકામું—મુંબઈમાં

